

Hat hevesi tüzer hősi vállalkozása

(Honvéd haditudósító osztály) K. község kis, szalmafedős házai úgy bujtak a falu közepén álló hatalmas templom köré, mint ijedt csirkék az anyjuk szárnya alá. A falu lakossága érezte, tudta, hogy hamarosan felfordul a lassan kialakult rendes, nyugodt, békés élet, amikor nyugodtan hajhatták le esténként fejüket ágyukra, hiszen életük és vagyonuk felett a magyar katona vigyázott.

Három napja, hogy felfordult ez a kiegyensúlyozott élet Borzalmos és félelmetes hangokat hozott a szél onnan kelet felől. A háború jól ismert hangjai mind közelebb és közelebb kerültek. A falu szélén pedig hosszú sorokban vonultak nyugat felé a számkös oszlopok...

K. augusztusban kapta vissza templomát. A vallásos lelkiület megőrző nép heteken keresztül dolgozott lázasan, nagy szorgalommal templomának helyrehozatalán. A bolsevisták nem rombolták ugyan le egészen, de a sok viszontagságnak kitett épületet ugyancsak erősen kikezdte az idő foga. Nappal a falu egész lakossága templomán dolgozott, este pedig imádkozni tanították az öregek a fiatalokat. Nem maradt száraz szem a templom felszentelésének lélekemelő ünnepségén. A templommal együtt avatták fel a nagy tér közepén felállított hármashatalomból kiemelkedő kettőskeresztet is...

K. lakossága érezte, hogy hamarosan újra bezárul előle a templom ajtaja. Elzárják Istentől, akihez olyan nagy áhitattal zarándokolt a hétnem majdnem minden napján...

A harcok lassan K. határáig terjedtek. Csapataink tervszerűen vonták ki magukat az óriási tulerő bekerítő mozdulatai elől. A visszavonulás azonban súlyos harcokkal járt. Honvédségünk nem könnyen adta át a nyáron megszerzett területet. Minden fontosabb helységért, vagy tereponért, véres küzdelem folyt K.-ért is. Gyalogosaink egy álló napig tartották a falut. Itt volt egy ütegnek a tüzelőállása is. A hős tüzerek, akik legnagyobb részben gyöngvösiek voltak, kitartottak egészen az utolsó pillanatig. Rengeteg lövést adtak le s rendkívül súlyos veszteségeket okoztak a nagy tömegben támadó oroszoknak. A tulerő végül is azonban egészen a falu szegélyéig tört előre. Az utolsó perceket beváró tüzerek látták, hogy tovább nem tarthatják tüzelőállásukat, addigra az ellenség már a mozdonyállást be is kerítette. A mozdonyállásban volt az üteg teljes élelmikészlete, konyhája s természetesen a lövegeket vontató lovak is. Már-már ugylátzott, hogy a tüzelőállás személyzeténem nem marad más hátra, mint felrobbantani a lövegeket s gyalog, élelem nélkül megindulni hátrafelé. Talán a világ minden más katonája gondolkodás nélkül ezt a legegyszerűbb módot választotta volna. Ilyen nehéz helyzetekben mutatkoztak meg egész történelmünk folyamán, hogy helyénvén a magyar katona szíve, hogy mer vállalkozni hogy nem fél a veszedelemről. A hevesi honvédek is azonnal készen voltak elhárításukkal. Nagy László zászlós parancsnoksága alatt gyorsan megalakult egy önkéntes jelentkezőkből járó s elindult az ütegre nézve létfontosságú anyag megmentésére. Egy parancsnok és öt fő. Hat mindenre elszánt magyar. Tudták, hogy az öt bátoraságtól és ügyességüktől függ az egész üteg sorsa. Fehér lepelben kuszva közelített a kisdő csapat a bolsevista állások felé. Több száz métert kellett a csontig fagyott jégen kuszniok, míg elérték a gyűrű szélét. Mikor egész közel kerültek már az oroszokhoz, két kőgyertya segítségével hirtelen behatoltak a gyűrűbe s meglepetésszerű rajtaütésükkel sikerült pánikot kel-

tetni az ellenség között. Az ellenség nem udhatta, mekkora erő lepte meg, így a támadási irányból azonnal visszavonult, szabad utat engedve a bátor járőrnek. Minden perc drága volt, így tüzeink gyorsan cselekedtek. Tóth Mátyás tizedes egy gránátvetőfészkét fedezte fel. Kézigránáttal megsemmisítette a kezelőket, azután azonnal működtetni is kezdte a zsákmányolt tüzfegyvert. A váratlan erős tüztámadás mégjobban megzavarta és megfélemlítette a vörösöket. Tóth tizedes támogatása alatt öt bajtársa percek alatt a mozdonyállásban temett s annak személyzetével együtt gyorsan megkezdte az elvonulást. Tóth tizedes tovább tüzelt s bátran kitarva álláshelyén mindaddig tartotta a szélső házakba menekült ellenséget, míg a mozdonyrész ki nem ért a gyűrűből.

Feikelőtte magát a Bertalan-émlékműnél egy harmadéves tanárirelőlt

(A Délmagyarország munkatársától) Hétfőn este 8 órakor öngyilkosság történt a Tisza újszegedi oldalán, a Bertalan-émlékműnél: Tóbiás Ferenc, volt főiskolai hallgató, harmadéves tanárirelőlt fobelőtte magát. Az életunt fiatalember hucsu levelet nem hagyott hátra, úgyhogy csak a nyomozás fogja esetleg kideríteni tragikus tettének okát.

Az öngyilkos fiatalember holttestére kedden reggel a töltésen járókélők akadtak rá. Tóbiás Ferenc átlőtt fejjel feküdt a Bertalan-émlékmű előtt, mellette egy nagykaliberű katonai pisztoly, amellyel az öngyilkosságot elkövette. Halántékából a golyó bemeneti nyílásán kicsurgott a vér, amely már egészen alvadott volt.

Tóbiás Ferenc egészen egyszerű bányászembernek volt a fia. Apja Tóbiás József azonban meghozott minden áldozatot, hogy fiából tanult embert neveljen. Nehéz anyagi áldozatok árán taníttatta az ambiciót, életkedvvel és tudásszomjjal

Alig hallgatott el Tóth tizedes gránátvetője, amikor az ellenség hirtelen magáratálalt s látta, hogy milyen maroknyi sereg futamította meg. Rendkívül heves tüzet zudi ott az elvágató tüzeinkre. A tüzerek utja a templom mellett vezetett el. Itt hirtelen oldaltüzet kaptak. Néhány orosz-nak sikerült beszivárognia a faluba s egészen a templomig hatolni. Tüzeink felvették a harcot s háztól-házig harcolva hiány nélkül mentették ki az értékes anyagot.

Az ellenség felderítői úgy látszik, jelentették a templom körül keletkezett harcot, mert nem sokkal később, hogy tüzeink elvonultak, egymásután csapkodtak az ellenség tüzésé gének lövedékei a nagy térre. Egy gránát pontosan a bejárat elé csapott, hatalmas rés vágva a templom. Ezután még két három lövedék talált a felibe az épületet.

Az ellenség még el sem foglalta a falut s K. már elvesztette nagy szeretettel és gonddal újáépítet templomát...

Kuntár Lajos hdp. őrmester

teli ifjút. A szülői áldozatoknak meg is lett az eredménye, mert Tóbiás Ferenc Baján 1936-ban megszerezte a tanítói oklevelet jó eredménnyel. A tanulási vágy azonban továbbra sem hagyta nyugodni, úgyhogy beiratkozott a szegedi tanárképző főiskolára, ahol szorgalmasan járt az előadásokra. Földrajzot, állattant és kémiát hallgatott. Társasága azonban nem volt rá jó hatással, mert tanulmányait lassan kezdte elhanyagolni, úgyhogy az alapvizsgán már megbukott. Tanulmányait azonban nem hagyta abba, de nem tudta befejezni, mert közben bevonult katonának.

Barátai, évfolyamtársai semmiféle felvilágosítással nem tudták szolgálni az öngyilkosság okára nézve. Józan gondolkodásu, egészséges fiatalembernek ismerték akiknek tudomásuk szerint szerelmi bánata sem volt.

Tóbiás Ferenc holttestét a bonctani intézetbe vitték felboncolás végett.

Odafagytak a földhöz a januári hidegben a lopott százasok

A balástyai kisbéres esete a százas bankókkal

(A Délmagyarország munkatársától) Furcsa baleset érte azt a kis pásztorgyereket, aki az elmúlt télen százasokat lopott gazdájától. Az egyik balástyai tanyán béresként szolgált a 15 esztendő sápadt szőke gyermek, akit lopásért vont felelősségre kedden dr. Klivényi István törvényszéki tanácselnök, mint a fiatalkoruak bírása. Januárban egy napon vendég érkezett a gazdájához és a béresgyerek látta, amikor az ködmöne zsebéből százasokat szedett elő, majd meg visszarakta. A tanyai suhanc, aki életében még csak háse látott ennyi pénzt, egy rakáson megszédült a sok pénztől és feltámadt benne a tolvajlás ördöge. Amikor a ködmön a buboskemencéből sugárzó nagy melegben lekerült a vendégről, a béresgyerek egy óvatlan pillanathan kicsenélte belőle két darab százast, de nem meré magánál tartani, mert félt, hogy megtalálják. A hideg januári esteben kiszökött a pénz az árokpartra és ott letette egy jó-

kora rög alá.

Másnap reggel azután, minthogy a pénz senki sem kereste és a vendég is elávozott, azt hitte, hogy a veszély már elmúlt a feje felől. Ezért kimen megkeresni az árok szélére rejtett pénzt. Meg is találta, de nem tudta felvenni, mert a nagy hidegben a bankók odafagytak a röghez. Amikor azután erőszakkal akarta felszakítani, a kísérlet sikerrel jár ugyan, de csak részben, mert a két százas mindenikén négy-öt jókora lyuk tátongott: az oda fagyott részeket körömmel se tudta felkaparni. Alig tért haza, zsebében a kilvukadt bankókkal, visszerkezett a vendég is és keresni kezdte a százasait. Előfogták a béresgyereket, aki azután bevallotta a bűnét és előadta a két bankjegyet is.

A károsult feljelentésére bűnvádi eljárás indult a pásztorfiu ellen aki dr. Klivényi tanácselnök a keddi tárgyaláson dorgálásra ítelt, egyben pedig kötelezte rá, hogy az okozott

kárt a keresetéből térítse meg. A bűnjelként lefoglalt két százas bankjegyet a bíróság kiadta a károsultnak azzai, hogy szolgáltatassa be azokat a Nemzeti Bank szegedi fiókjához. Itt azután a bankjegy felületének lemérése után pontosan kiszámították a folyóösszege hiányok területét négyzetmilliméterekben. A Nemzeti Bank ugyanis a sérült bankjegyeket teljes értékben beváltja, a hiányos bankjegyek értékéből azonban pontosan annyit levon, amekkora hiányada hiányzik. Ebben az esetben a két bankóért 123 pengőt fizettek, a megtévedt béresgyereknek tehát 77 pengő kell majd megtérítenie.

Elítélte a fiatalkoruak bírósága a postacsomag-tolvai suhancokat

(A Délmagyarország munkatársától) Megirtuk, hogy a szegedi rendőrség fiatal gyerekekből álló tolvajbandát leplezett le. Három kis utcai suhanc, akik közül a legidősebb sem volt több 14 évesnél, a legfiatalabb pedig alig 11 éves, a szegedi postahivatal püspökutcai csomagfeladó helyiségében a télen át rendszeresen lopkodták a postacsomagokat. Dr. Klivényi István törvényszéki tanácselnök, a fiatalkoruak bírása kedden vont felelősségre a fiókönözöket, akik az elölük árt terhelő bizonyítékok hatása alatt mintegy 4-5 postai csomag eltulajdonítását ismerték be.

Erdekessége az ügynek, hogy ha nem fiatalkoruak követnék volna el a lopásokat, úgy a cselekmény elbírálása és az ítéletmondás a statáriális bíróság hatáskörébe tartoznék, mert a röglönítelő bíráskodást utjabban a postacsomagok megdézsmálására is kiterjesztették.

A keddi főtárgyaláson a megszeppent vádlotak igyekeztek egymásra tolni a felelősséget, közben azonban kitűnt, hogy valamennyien részesek a lopásokban. A csomagok közül csupán egynek a címzettjére emlékeztek: ez egy sebesült katona volt, aki a hőmezővásárhelyi kórházban feküdt és Szegeden élő hozzátartozói oda irányították a küldeményt. Elmondották, hogy ezt a csomagot is a postahivatalban csejték el a feleket a belső résztől elválasztó rácson keresztül. A Dugonics-téren levő bádogházban, a villamosmegálló előtti várakozó épületben bontották fel, itt találták meg később a detektívek a csomag göngyölét is. A küldemény kenyérből, kolbászból és szalonnából állott. Bevallották, hogy a kenyeret és a kolbászt hármashan együltőhelyükben elfogyasztották, a szalonnát pedig eladták az első arra jövő ismeretlennek, négy pengőért. A többi csomagtól is az ehhez dolgokat megették, a ruhaneműt pedig eladták.

A bíróság bűnösnek mondotta ki mindhármójukat lopás vétségében és a 12 éves elsőrendű vádlottat javítóintézetbe utalták. A szigorú intézkedésre az adott okot, hogy ez a fiúcska ez alkalommal már tizedszer állott a fiatalkoruak bírása előtt, vele szemben tehát indokoltnak mutatkozott az erőlyesebb rendszabályok alkalmazása. A másodrendű vádlottal szemben, aki mindössze 11 éves, a büntető eljárást meg kellett szüntetni, mert a büntet-hetőségi korhatárt, a 12 évet még nem érte el. A bíróság utasította a fiú szüleit, hogy részesítsék a gyermekeket házi fenntartásban és a jövőben tartsák szigorú felügyelet alatt. A harmadik vádlott, aki 14 éves és kétszer állott hasonló cselekményekért a fiatalkoruak bírósága előtt, egyévi próbára bocsátották. Amennyiben egy éven belül nem követ el bűncselekményt, megmenekedik a büntetéstől. Ha azonban megint megvlik a baja a büntető hatósággal, újv a postalopásért is büntetést szabnak ki rá.